

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2010
VI. volební období

183

Vládní návrh

kterým se mění zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů

ZÁKON

ze dne2010,

kterým se mění zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění zákona č. 164/1993 Sb., zákona č. 275/1994 Sb., zákona č. 224/2003 Sb. a zákona č. 189/2008 Sb., se mění takto:

1. V § 29 odstavec 3 zní :

„(3) Členy autorizační rady jmenuje na dobu tří let ministr pro místní rozvoj v tomto složení:

a) u autorizační rady České komory architektů

1. jeden zástupce Ministerstva pro místní rozvoj,
2. po jednom zástupci Ministerstva kultury a Ministerstva životního prostředí,
3. po jednom zástupci navrženém Českou komorou architektů pro každý z oborů jí udělované autorizace,
4. jeden zástupce navržený Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě,

b) u autorizační rady České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

1. jeden zástupce Ministerstva pro místní rozvoj,
2. po jednom zástupci Ministerstva dopravy, Ministerstva zemědělství a Ministerstva průmyslu a obchodu,
3. po jednom zástupci navrženém Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě pro každý z oborů jí udělované autorizace,
4. jeden zástupce navržený Českou komorou architektů.“.

2. V § 29 se doplňují odstavce 4 a 5, které znějí:

„(4) V případě, že autorizační rada závažným způsobem poruší autorizační řád Komory, může ministr pro místní rozvoj na návrh člena Komory nebo z vlastního podnětu členy autorizační rady odvolat. O odvolání členů autorizační rady informuje ministr pro místní rozvoj bez zbytečného odkladu subjekty, které odvolané členy autorizační rady nominovaly a vyzve je, aby mu nejpozději do 30 dnů sdělily návrhy na obsazení autorizační rady.

- (5) Členové autorizační rady jsou oprávněni zúčastnit se průběhu zkoušek. K tomu účelu je Komora povinna členům autorizační rady písemně sdělovat nejméně 15 dní předem den, místo a čas konání zkoušek.“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Autorizační rada jmenovaná přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vykonává svou činnost po dobu zbývajících do konce funkčního období; to nevylučuje použití § 29 odst. 4 a 5 zákona č. 360/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBECNÁ ČÁST

I. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad

Vzhledem k tomu, že nepřipadají v úvahu závažné dopady ani nelze očekávat ohrožení realizace některé státem podporované politiky, proto se uplatňuje zkrácená forma hodnocení dopadů regulace, tzv. „malá RIA“.

1. Důvod předložení

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění zákona č. 164/1993 Sb., zákona č. 275/1994 Sb., zákona č. 224/2003 Sb. a zákona č. 189/2008 Sb., (úplné znění vyhlášeno pod č. 357/2008 Sb).

1.2 Identifikace problému, cílů, kterých má být dosaženo, rizik spojených s nečinností

Příprava novely autorizačního zákona vyplývá z bodu II/2 usnesení vlády č. 411/2009 k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož je ministři pro místní rozvoj uloženo vypracovat a vládě předložit návrhy legislativních opatření ke zkvalitnění státního dohledu nad činností profesních komor.

Z uvedeného usnesení vlády je zřejmé, že věci týkající se míry a způsobu uplatnění profesní samosprávy v rámci výkonu veřejné správy jsou stále aktuálními státoprávními a politickými otázkami.

V roce 1992 byl učiněn významný systémový zásah do podmínek výkonu povolání osob činných ve výstavbě (projektanti a stavbyvedoucí), kterým byl přechod od autorizace prováděné orgány státní správy podle dříve platného stavebního zákona (zákon č. 50/1976 Sb.) a jeho prováděcí vyhlášky č. 8/1983 Sb., o zvláštní způsobilosti k některým činnostem ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, k autorizaci prováděné profesní samosprávou na základě zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (dále jen „*autorizační zákon*“).

Vznik, pravomoc a působnost České komory architektů (dále jen „ČKA“) a České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (dále jen „ČKAIT“) stanoví část pátá autorizačního zákona. Tyto komory jsou *samosprávnými stavovskými organizacemi* s celostátní působností a povinným členstvím s tím, že ČKA sdružuje všechny autorizované architekty a ČKAIT veškeré autorizované inženýry a autorizované techniky činné ve výstavbě.

Autorizační zákon svěřuje uvedeným komorám širokou *působnost veřejnoprávní povahy*, a to zejména ve věcech

- autorizačních (organizování zkoušek odborné způsobilosti, udělování, odnímání a pozastavování autorizací, vedení seznamů autorizovaných osob),

- disciplinárních (vedení disciplinárních řízení a ukládání disciplinárních trestů autorizovaným osobám, spolupůsobení při ochraně veřejných zájmů v oblasti výstavby, architektury a územního plánování),
- normotvorných (vydávání vnitřních předpisů),
- vzdělávacích a informačních (péče o odborné vzdělávání a šíření odborných informací, o vysokou úroveň výkonu činnosti autorizovaných osob).

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) dozírá nad činností uvedených komor tím, že ministr pro místní rozvoj

- jmenuje na návrh příslušné komory členy autorizační rady, která je orgánem komory oprávněným jmenovat zkušební komise, rozhodovat na podkladě vykonaného autorizačního řízení o udělení autorizace, navrhnout autorizační řád a stanovit obsah, způsob provádění zkoušek a specializace v rámci oborů autorizace,
- může odvolat členy autorizační rady, jestliže autorizační rada opakovaně porušuje autorizační řád komory,
- schvaluje autorizační řády komor,
- schvaluje na návrh komor složení Koordinační rady pro autorizované inspektory, která řídí a sjednocuje činnost zkušebních komisí a přijímá nezbytná opatření k přípravě a provádění zkoušek uchazečů o funkci autorizovaného inspektora a zabezpečuje podklady pro vyjádření komory ke jmenování autorizovaným inspektorem,
- jmenuje zkušební komisaře pro zkoušky uchazečů o funkci autorizovaného inspektora.

Dále ČKA a ČKAIT vykonávají také působnost podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, spočívající v tom, že organizačně zajišťují provádění přípravy a zkoušek uchazečů o funkci autorizovaného inspektora, vedení evidence autorizovaných inspektorů a další úkony s tím související, a shromažďují, evidují, aktualizují a poskytují informace nezbytné pro činnost autorizovaného inspektora (§ 150) a mají povinnost bezodkladně uvědomit ministra pro místní rozvoj o pravomocném uložení disciplinárního opatření autorizovanému inspektorovi (§ 145). Na tyto činnosti dozírá MMR (§ 151 a 171).

2 Návrh variant řešení

2.1 „Nulová varianta“

Tzv. „nulová varianta“, spočívající v ponechání stávající právní úpravy, v daném případě nepřipadá v úvahu, protože bodem II/2 výše zmíněného usnesení vlády č. 411/2009 je uloženo zpracování „*návrhu legislativního opatření*“, což znamená novelizaci právního předpisu. Tím je fakticky *předjímana varianta novelizace stávající právní úpravy*.

2.2 Varianta novely autorizačního zákona

Stát, který nese odpovědnost za preventivní ochranu veřejného zájmu ve výstavbě, přikládá primární důležitost kvalitě ověřování odborné způsobilosti osob vykonávajících vybrané činnosti ve výstavbě podle § 158 stavebního zákona (autorizace). Těmito činnostmi jsou projektová činnost ve výstavbě vykonávaná projektantem a odborné vedení provádění stavby nebo její změny vykonávané stavbyvedoucím.

Jako opatření ke zkvalitnění státního dohledu nad činností profesních komor se navrhuje v nezbytné míře posílit kontrolní vliv státu především výslovně uplatněným členstvím jeho

zástupců v autorizační radě komor, a to tak, že v ustanovení o autorizační radě (§ 29 autorizačního zákona) bude výslovně stanoveno, že členy autorizační rady budou:

- zástupce MMR,
- po jednom zástupci navrženým MK a MŽP za člena autorizační rady ČKA a po jednom zástupci navrženým MD, MPO a MZ za člena autorizační rady ČKAIT,
- po jednom zástupci navrženém Komorou pro každý z oborů jí udělované autorizace.
- zástupce navržený ČKA za člena autorizační rady ČKAIT a zástupce navržený ČKAIT za člena autorizační rady ČKA.

Dále bude kontrolní funkce státu nad vykonáváním autorizační agendy posílena oprávněním členů autorizační rady se zúčastnit průběhu zkoušek a povinností komory členům autorizační rady písemně sdělovat v dostatečném předstihu den, místo a čas konání zkoušek.

2.3 Dotčené subjekty

Dotčenými subjekty jsou ČKA a ČKAIT.

3 . Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Navrhované řešení, které fakticky zkvalitní státní dohled nad činností ČKA a ČKAIT, nezvyšuje požadavky na finanční prostředky z veřejných rozpočtů, protože náklady na činnost komor jsou kryty z jejich příjmů (především členské poplatky) a veškeré funkce v orgánech těchto komor jsou čestné.

3.2 Konzultace

Legislativní opatření bylo konzultováno se zástupci dotčených komor. Z konzultací lze vyvodit tyto závěry:

1. ČKA i ČKAIT považují za nejvhodnější tzv. „nulovou variantu“, protože dosavadní zkušenost s dlouhodobou aplikací autorizačního zákona jsou pozitivní; případné změny by mohly být kontraproduktivní.
Stanovisko MMR: Tzv. „nulová varianta“ vzhledem k zadání úkolu nepřipadá v úvahu.
2. Jmenování zástupců subjektů státní správy do autorizační rady je komorami považováno za přínosné s tím, že tyto subjekty (ministerstva) je vhodné výslovně určit. ČKA navrhuje, aby mezi vyjmenované subjekty státní správy bylo zařazeno také Ministerstvo kultury.
Stanovisko MMR: Vyjmenování subjektů státní správy se akceptuje. Pro otázky architektury může ČKA zástupce Ministerstva kultury do své autorizační rady navrhnout; jmenování zástupce tohoto ministerstva do autorizační rady ČKAIT není opodstatněné.
3. Jmenování člena ČKA do autorizační rady ČKAIT a jmenování člena ČKAIT do autorizační rady ČKA nepřispěje ke zvýšení vlivu státu nad činností komor.
Stanovisko MMR: Uvedené řešení dozor státu nad činností komor sice neposiluje, nepochybně však přispěje ke zkvalitnění autorizačního procesu tím, že zabezpečí informační a koordinační funkci.

4. Návrh řešení

4.1 Zhodnocení vybrané varianty

Navrhované řešení, které reálně zkvalitní státní dohled nad činností ČKA a ČKAIT lze hodnotit následovně:

- Aniž by navrhované řešení měnilo základní koncepci platného znění autorizačního zákona, dostatečně posiluje kontrolní vliv státu prostřednictvím účasti jeho zástupců v autorizační radě komor, tzn. v orgánu majícím komplexní a zásadní vliv na dodržování zákonnosti a kvality autorizační agendy, která je *přeneseným výkonem státní správy* na úseku kontroly vstupu do povolání projektanta a stavbyvedoucího. Komplexnost a zásadní význam tohoto vlivu spočívá v oprávnění autorizační rady jmenovat zkušební komise, rozhodovat na podkladě vykonaného autorizačního řízení o udělení autorizace, navrhovat autorizační řád a stanovit obsah, způsob provádění zkoušek a specializace v rámci oborů autorizace.
- Navrhované složení autorizační rady, a to jak z hlediska zástupců státní správy, tak i z hlediska zástupců navrhovaných komorami, pokrývá kategorie oborů autorizace ve výstavbě.
- Navrhované řešení nemá pouze formálně právní význam, ale je reálným věcným předpokladem pro zlepšení odborně kompetenčních, informačních a kontrolních podmínek autorizačního procesu ve výstavbě, které přitom nevyvolává nároky na státní rozpočet. Usnadní se výměna poznatků a zkušeností mezi stranami zastoupenými v autorizační radě; významně k tomu přispívá také propojení působnosti ČKA a ČKAIT prostřednictvím reciproční účasti zástupců těchto komor v autorizační radě.
- Navrhované opatření respektuje *zásadu přiměřenosti*, protože odpovídá jednak konkrétním podmínkám dosavadního působení ČKA a ČKAIT při přeneseném výkonu státní správy v oblasti udělování autorizace a kontroly činnosti autorizovaných osob, jednak v úvahu připadajícímu riziku ohrožení veřejného zájmu.
- Navrhované opatření také zohledňuje *princip omezení zásahů do výkonu působnosti samosprávných korporací pouze na nezbytné minimum*; s tím souvisí minimalizace rizika možného zhoršení dosud korektních vztahů mezi státní správou a profesní samosprávou, popř. porušení vzájemného respektu a úspěšné spolupráce mezi těmito kategoriemi.

4.2 Implementace a vynucování

Implementace legislativního opatření do právního řádu je v gesci MMR. Vzhledem k tomu, že v dosavadní dlouhodobé činnosti ČKA a ČKAIT se nevyskytovaly nedostatky, jejichž závažnost by vyžadovala legislativní opatření, implementace navrhovaného legislativního opatření není časově naléhavá.

4.3 Přezkum účinnosti

Posuzování účinnosti navrhovaného řešení bude prováděno na základě sledování a pravidelného vyhodnocování účinnosti a funkčnosti zavedeného opatření v aplikační praxi. Budou k tomu využity jednak poznatky obsažené ve zprávách o činnosti autorizační rady každoročně projednávaných a schvalovaných na valné hromadě ČKA a na shromáždění delegátů ČKAIT, jednak průběžně získávané informace od zástupců státní správy (ministerstev) působících v autorizační radě.

II. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem

Navrhovaná úprava zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Opatření obsažená v tomto návrhu zákona neporušují ustavní principy rovnosti v právech a zákazu retroaktivity.

III. Dopady navrhované právní úpravy na rovnost mužů a žen

Navrhovaná změna zákona nemá dopady na rovnost mužů a žen.

IV. Soulad s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s právem Evropské unie

Návrh novely se netýká mezinárodních smluv ani práva Evropské unie.

V. Hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí, sociální a životní prostředí

Novela nebude mít dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty. Navrhované změny právní úpravy nebudou mít negativní dopady na podnikatelské, sociální a životní prostředí.

VI. Souhlas Poslanecké sněmovny s návrhem zákona v prvním čtení

Vzhledem k jednoduchosti a malému rozsahu navrhované právní úpravy se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I

Ministerstva, jejichž zástupci jako členové autorizační rady garantují vliv státu na autorizační proces ve výstavbě, pokrývají svou působností všechny obory, v nichž ČKA a ČKAIT udělují autorizaci. Pro obory autorizovaných architektů *Ministerstvo pro místní rozvoj* (územní plánování), *Ministerstvo kultury* (architektura, krajinářská architektura) a *Ministerstvo životního prostředí* (územní systémy ekologické stability, krajinářská architektura), pro obory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě *Ministerstvo pro místní rozvoj* (pozemní stavby, statika a dynamika staveb, městské inženýrství, geotechnika a požární bezpečnost staveb), *Ministerstvo dopravy* (dopravní stavby, mosty a inženýrské konstrukce), *Ministerstvo zemědělství* (stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství, stavby pro plnění funkce lesa) a *Ministerstvo průmyslu a obchodu* (technologická zařízení staveb, technika prostředí staveb).

Jmenování člena ČKA do autorizační rady ČKAIT a jmenování člena ČKAIT do autorizační rady ČKA zabezpečí vzájemnou kontrolu kvality a koordinovanost náročnosti autorizačního procesu ve výstavbě.

Vliv státu na autorizační proces ve výstavbě se posiluje také tím, že se pro členy autorizační rady nově zavádí možnost kontrolovat průběh zkoušek na základě osobní účasti.

K čl. II

Smyslem navrhovaného přechodného ustanovení je umožnit dosavadním členům působit v autorizační radě až do konce funkčního období. Jinak by došlo ke zpětnému zkrácení (tříletého) funkčního období v jeho průběhu, resp. k porušení ústavního zákazu retroaktivity a principu legálního očekávání. Přechodné období předpokládá možnost použití § 29 odst. 4 a 5 tohoto zákona.

K čl. III

Den účinnosti se navrhuje vyhlášením zákona ve Sbírce zákonů.

V Praze dne 20. října 2010

předseda vlády

ministr pro místní rozvoj
Kamil Jankovský, v.r.

PLATNÉ ZNĚNÍ

z á k o n a č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn:

360/1992 Sb.

ZÁKON

ze dne 7. května 1992

o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

§ 29

(1) Autorizační rada je orgán Komory oprávněný rozhodovat na podkladě vykonaného autorizačního řízení o udělení autorizace.

(2) Autorizační rada v rozsahu své působnosti

- a) jmenuje zkušební komise,
- b) navrhuje autorizační řád a stanoví obsah a způsob provádění zkoušek,
- c) navrhuje vytváření specializací v rámci oborů autorizace.

~~(3) Členy autorizační rady jmenuje na návrh příslušné Komory ministr pro místní rozvoj na dobu tří let. V případě, že autorizační rada opakovaně porušuje autorizační řád Komory, může ministr pro místní rozvoj členy autorizační rady odvolat. Členy autorizační rady jmenuje na dobu tří let ministr pro místní rozvoj v tomto složení:~~

b) u autorizační rady České komory architektů

- 1. jeden zástupce Ministerstva pro místní rozvoj,**
- 2. po jednom zástupci Ministerstva kultury a Ministerstva životního prostředí,**
- 3. po jednom zástupci navrženém Českou komorou architektů pro každý z oborů jí udělované autorizace,**
- 4. jeden zástupce navržený Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě,**

b) u autorizační rady České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

- 1. jeden zástupce Ministerstva pro místní rozvoj,**
- 2. po jednom zástupci Ministerstva dopravy, Ministerstva zemědělství a Ministerstva průmyslu a obchodu,**
- 3. po jednom zástupci navrženém Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě pro každý z oborů jí udělované autorizace,**
- 4. jeden zástupce navržený Českou komorou architektů.**

(4) V případě, že autorizační rada závažným způsobem poruší autorizační řád Komory, může ministr pro místní rozvoj na návrh člena Komory nebo z vlastního podnětu členy autorizační rady odvolat. O odvolání členů autorizační rady informuje ministr pro místní rozvoj bez zbytečného odkladu subjekty, které odvolané členy autorizační rady nominovaly a vyzve je, aby mu nejpozději do 30 dnů sdělily návrhy na obsazení autorizační rady.

(5) Členové autorizační rady jsou oprávněni zúčastnit se průběhu zkoušek. K tomu účelu je Komora povinna členům autorizační rady písemně sdělovat nejméně 15 dní předem den, místo a čas konání zkoušek.